

værende Finansminister gjorde, at naar først Krigen var hørt op, og Overgangstiden begyndte, vilde vi faa en Pengerigelighed, man aldrig før havde set Mage til, og saa vilde den hele Tilstand afvikles udmærket, endogsaa med Fordel for Statskassen. Det er muligt, ja, sandsynligt endogsaa, at man har lagt for megen Vægt paa Skøn af denne Art. Hele Situationen var jo af en saa abnorm Karakter, at man i meget maatte overlade Regeringen Ledelsen og forlade sig paa, at den, som under saadanne Forhold var saa godt som den eneste, der havde Udsyn over Tingene, ikke ledte os vild. Men nu, da vi kan overse det hele, er det sikkert, at den økonomiske Lovgivning, som blev inaugureret af den daværende Regering, først og fremmest af den daværende Indenrigsminister, paa alle mulige Omraader skabte en Usundhed i vort Folk med Hensyn til Kravene til Statskassen og en Usundhed med Hensyn til de Krav, man skulde stille til sig selv, og med Hensyn til, hvad det private Initiativ betød, som blev i yderste Grad skæbnesvanger. Der blev skabt en hel Mængde kostbare Institutioner, hele Statsdriften og hele Tjenestemandsvæsenet blev administrativt ordnet fuldkommen upraktisk ved den Maade, hvorpaa 8 Timers Arbejdsdagen blev gennemført.

Det er de Fejl, der skete den Gang, som vi har været 2 Aar om at rette, og som vi endnu ikke har kunnet faa fuldstændig rettet. Det er det og meget andet, der har skabt en Udgiftsside paa vore Statsbudgetter, som svulmede og svulmede, selv efter at Indtægtssiden var begyndt at skrumpes ind. Det var den bitre Arv, som det daværende Ministerium efterlod, og som jeg meget vel indrømmer at ingen Efterfølger fuldt ud vil kunne udslette Virkningerne af. Der vil i alt Fald gaa adskillige Aar, før hele Virkningen af den Politik vil være forsvundet, f. Eks. den Maade, hvorpaa Arbejdsløshedskasserne og hele Arbejdsløshedsunderstøttelsesspørgsmaalet blev ødelagt og forfusket gennem den daværende Lovgivning — det vil vare mange, mange Aar, inden vi kommer udover Følgerne deraf.

Naar det ærede Medlem (Brandes) havde saa travlt med at tale om, hvor faa Penge han overtog fra mig, da jeg forlod Stillingen som Finansminister i 1913, skal jeg dog erindre om, at vi den Gang i det hele taget regnede med meget smaa Penge. Naar det ærede Medlem nævnte et Beløb af et Par og tyve Mill. Kr., eller hvor meget det var, tager det sig latterligt ud paa nærværende Tid, da vi regner med Hundreder af Millioner — heldigvis ikke med

Milliarder som visse andre Lande. Men den Gang var Forholdet ganske anderledes, og det, jeg efterlod mig, var i alt Fald en Stats-husholdning med Balance, som i Virkeligheden var i Stand til at bære over det første Aar af Ministeriet Zahles Regeringstid, og som vilde have baaret videre, hvis Krigen ikke var kommet. At vi ikke efterlod Midler til at varetage Landets Tarv under en Verdenskrig, vil man ikke kunne bebrejde os. Den Gang var Udgifterne ved gennemført Sparsommelighed ført ned til en rimelig Størrelse, og den Gang var der ikke skabt Statsinstitutioner af en Kostbarhed, som vilde sluge Millioner i ubegrænset Maalestok; den Gang var der ikke fremvokset en usund Opfattelse af de økonomiske Forhold her i Landet. Derfor kunde der være regeret videre med Balance, hvis ikke ganske uforudsete Forhold var kommet til.

I Anledning af Bebrejdelsen for, at Normeringslovforslaget ikke blev forelagt ved Samlingens Begyndelse, skal jeg sige, at ingen havde ventet det. Det er klart, at den Sparekommission, der var nedsat til Overvejelse af Tjenestetidsreglerne, i saa mangt og meget vilde gribe ind i Normeringslovens Dispositioner, at det vilde have været ganske uforsvarligt af en Finansminister at fremsætte Forslag til en Normeringslov, forinden Kommissionen havde endt sit Arbejde, og inden det viste sig, hvorledes det kunde gennemføres ved Lov.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Man gik derefter til:

Første Behandling af Forslag til Lov om Afgifter ved Tinglæsning m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 505).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Formanden: Under Omtalen af denne Sag kan tillige de paa Dagsordenen under Nr. 5, 6 og 7 opførte Sager omtales.

Finansministeren (N. Neergaard): Jeg antager, at det er Tingets Ønske, at jeg fatter mig i største Korthed. Lovforslaget om Tinglæsningsafgifter frembyder